

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број: 10/13, 142/14, 105/15, 101/16, 35/23 и 92/23), члана 33. став 1. тачка 4. Статута Града Суботице ("Службени лист Града Суботице", број: 27/19 - проћишћен текст, 13/21 и 16/21), Одлуке о буџету Града Суботице ("Службени лист Града Суботице", број: 40/23) И Решења о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број: од године, Скупштина Града Суботице, на седници одржаној дана године, д о н о с и

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД СУБОТИЦУ ЗА 2024. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Подручје града Суботице налази се на површини од 1.007,36 km² на северу Републике Србије, уз границу са Републиком Мађарском, на 46-05-55 северне географске ширине и 19-39-47 источне географске дужине. Просечна надморска висина Суботице је 114 m, 40 m изнад нивоа Тисе код Кањиже до 32 m изнад нивоа Дунава код Баје. Поред Суботице пролази међународни пут Е-75. До граничног прелаза Келебија има 10 km, а до Хоргоша 30 km. Северно од Града је плодна пешчара са виноградима и воћњацима, а јужно земља ораница. Данас на целокупној територији Града (са 19 приградских насеља) живи, према процени завода за статистику на дан 30. јун 2022. године, 124.161 становник. Просечна густина насељености је 123 становника /km². Поред тога Град има и 18 градских насеља, то значи да Град Суботица укупно има 37 месних заједница. То су: градска насеља: Александрово, Бајнат, Центар I, Центар II, Центар III, Дудова Шума, Гат, Кер, Кертварош, Макова Седмица, Мали Радановац, Нови Град, Мали Бајмок, Ново Село, Пешчара, Прозивка, Радановац, Зорка и Жељезничко Насеље. Руралне месне заједнице: Бајмок, Бачки Виногради, Бачко Душаново, Биково, Чантавир, Ђурђин, Хајдуково, Келебија, Љутово, Мала Босна, Мишићево, Нови Жедник, Палић, Стари Жедник, Шупљак, Таванкут, Верушић и Вишњевац.

Природни услови и животна средина: Град Суботица се простире на деловима две биогеографске целине: Суботичке пешчаре и Бачке лесне заравни (лесна зараван Телечка). Суботичка пешчара се простире северно од Суботице и представља заталасану површину састављену од еолског песка. Највећи део је стабилизovan озелењавањем, док је на обрадивим површинама изражен утицај деловања еолске ерозије. Карактерише је дински рељеф. Због велике сабирне површине песка и непросутивног слоја алкализованог леса, пешчара се одликује присуством подземне воде, чија близина представља веома повољну карактеристику. Наведене карактеристике стварају предео са специфичним мозаичним распоредом различитих екосистема на песковитој подлози и великом разноврсношћу флоре и фауне. Бачка лесна зараван представља таласасту површину која обухвата јужни део територије Града. Терен је у целости изграђен од леса, који је при повшини хумифициран и представља обрадиво земљиште. Од земљишта су заступљени плодни чернозем и ливадске црнице. Од геоморфолошких елемената преовлађују брежуљци и интерколинске депресије, присутне су и вртаче, а посебну карактеристику подручју дају долови, који су углавном долине потока: Чик, Криваја и Киреш. Конфигурација земљишта је изразито равничарска са местимичним појавама малих брежуљака. Клима Суботице припада зони умерено континенталне климе. Отвореност овог простора према северу и западу омогућава већи утицај ваздушних струјања тако да долази до већих колебања температуре ваздуха, падавина и ветрова. Јесен је топлија од пролећа, а прелаз од зиме ка лету је оштрији него што је од лета ка зими. Град Суботица се простире на 100.736,10 ha од чега се шуме простиру на 3.728,11 ha (према процени завода за статистику за 2022. годину) што износи 3,70% пошумљености територије. Стварно стање пошумљености се не зна обзиром да је Законом о шумама ("Службени гласник РС", број: 30/10, 93/12, 89/15, 95/18-др. зкн) прописано да се под шумом подразумевају и површине веће од 5 ари обрасле шумским дрвећем у шта

спадају и заштитни појасеви. Инвентура заштитних појасева и других површина већих од 5 ари обраслих шумским дрвећем на територији Града није рађена. Међутим, остаје чињеница да је стање пошумљености територије Града испод 5%, а да би се постигла оптимална шумовитост територије од 14,2 % требало би пошумити још преко 10.000 ha. У граду Суботица северни део заузимају делови Суботичко-хоргошке пешчаре, од Таванкута до Хоргоша. Највећи део тог простора обухватају Суботичке шуме, чији јужни обод окружује Град од северозапада до југоистока. Ове шуме, настале људским радом у протеклих 150 година у циљу везивања песка и спречавања дејства еолске ерозије, чине данас заштитно зеленило око Суботице. На овај појас се надовезује зеленило Палића са Палићким и Лудашким језером и у наставку Селевењске пустаре са Селевењском шумом. Јужни део Града обухвата пољопривредно земљиште са мало зеленила у атару где је природна вегетација опстала само у фрагментима. Услед тога је крајње угрожено заједно са животињским врстама којима обезбеђује станиште. Подручје Суботичке пешчаре је у далекој прошлости добрим делом било без шумске вегетације, изузев утицајне зоне Кереша и микролокалитета са високим нивоом подземних вода где је формирана аутохтона шумска вегетација (домаће тополе, врбе, храст лужњак, јасен). Од краја XVIII века пошумљавањима спроведеним ради смањивања еолске ерозије формирана је шумска вегетација у садашњем облику. Поред домаћих врста за пошумљавање су кориштени багрем и црни бор. Током времена проценат домаћих врста је све више смањиван у шумским културама, а преовладале су монокултуре страних врста: багрем, хибридне тополе, црни бор и копривић. Већина шумског фонда у нашим шумама су састојине вештачког порекла, а главне врсте су алохтоне. Највише је багрема (*Robinia pseudoacacia*), са 60,29%, затим бора (*Pinus nigra*) са 22,53%, еуроамеричке тополе (*Populus euroamericana*) са 8,65%, америчког јасена (*Fraxinus excelsior*) и копривића (*Celtis australis*) са 2,80% и ове врсте чине преко 90% шумског фонда. Аутохтоне врсте бела и црна топола са 3,95% (*Populus alba* и *P. nigra*) и храст лужњак (*Quercus robur*) са 1,78% чине мање од 10% површина под шумама. Обнављање односно пошумљавање на пешчарском станишту је комплексан задатак који зависи од климатских услова. Природно обнављање аутохтоних врста је тешко обзиром да се ниво подземних вода услед мелиорација спустио толико да их подмладак и младе саднице не могу досећи. Присутна је и појава природне обнове унешених страних врста (багрем, копривић, бор) што указује на промену станишних услова и доприноси ублажавању оштрих климатских фактора на песку. Са аспекта заштите природних изворних вредности ове углавном монокултуре не поседују карактеристике шумских екосистема и не доприносе очувању биодиверзитета. Ове шуме су заштитног типа, њихова производна функција је секундарна, тако да се планирана заштита може уклопити у одрживи облик кориштења шумских ресурса и развијање еколошких функција. Распоред ових вредних површина је такође неодговарајући, јер су груписане углавном у северном делу Града. У јужном делу преовладавају отворене пољопривредне површине са премало потребних структура које доприносе квалитету животне средине као што су разни заштитни појасеви, живице, ремизе, еколошки коридори, итд.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: На основу података са пописа становништва, домаћинстава и станова из 2011. године Град Суботица је имао 141.554 становника од чега у градским месним заједницама живело је 98.434, а у приградским месним заједницама је живело 43.120 становника. Према новом попису из 2022. године број становника је опао на 123.952 што би било мање за 17.602 становника. У градским месним заједницама живи 94.228 (има мање 4.206 становника), а у приградским живи 29.724 становника (има мање 13.396 становника). Кретање укупног броја становништва Града Суботица до 1981. године бележи тенденцију раста, а од 1981. године до последњег пописа 2022. године уочена је негативна тенденција. Развој становништва Суботице карактерише три глобална демографска процеса: (1) укупна депопулација (пад броја становника); (2) природна депопулација (број умрлих становника превазилази број живорођене деце) и (3) демографско старење. Према подацима пописа становништва из 2022. године радни контингент Града Суботице (старосна група узраста од 15-64 године) износи 78.557, односно 63,38% од укупног броја становника, док просечна старост становништва износи 43,92. У последњој декади Град Суботица је изгубио 18.891 радног контингента и просечна старост се повећала за 2,02 године.

Број становника према месту становања (према попису становништва из 2011. и 2022. године)

Попис 2011.	Бр. становника	Попис 2022.	Бр. становника
Град Суботица	98434	Град Суботица	94228
Бачки Виногради	1922	Бачки Виногради	1448
Бачко Душаново	627	Бачко Душаново	523
Бајмок	7414	Бајмок	6093
Биково	1188	Биково	1291
Чантавир	6591	Чантавир	5545
Ђурђин	1441	Ђурђин	1202
Хајдуково	2313	Хајдуково	1854
Келебија	2142	Келебија	1969
Љутово	1067	Љутово	888
Мишићево	377	Мишићево	266
Мала Босна	1076	Мала Босна	909
Палић	6969	Палић	5476
Нови Жедник	2327	Нови Жедник	1994
Стари Жедник	1876	Стари Жедник	1564
Шупљак	1115	Шупљак	863
Таванкут	3424	Таванкут	2858
Вишњевац	543	Вишњевац	457

Диверзификација руралне економије: Републички завод за статистику објавио је податке о регистрованој запослености за 2015. годину, према новом извору – Централном регистру обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Такође, развијена је нова методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра (СПР). Преласком на нови извор података проширује се обухват пословних субјеката, па самим тим и броја запослених у тим субјектима, укључујући све модалитете запослености. Дефиниција регистроване запослености: под појмом запослени подразумевају се лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем, на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања. Укупан број запослених у 2022. години износио је 46.779 лица. Запослених код правних лица и предузетника, у радном односу и ван радног односа, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи било је 45.675. Регистрованих индивидуалних пољопривредника било је 1.124. Посматрајући структуру запослених на територији Града Суботице према делатностима током 2022. године, може се закључити да је највећи број запослених у сектору прерађивачке индустрије, затим у сектору трговине на велико и мало и поправци моторних возила, на трећем месту су запослени у оквиру сектора здравствене и социјалне заштите. Са друге стране, најмањи број запослених је у сектору пословања некретнинама, затим у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, док су на трећем месту запослени у оквиру сектора снабдевање водом и управљање отпадним водама. Сеоско становништво на подручју Суботице одликује и све већи број лица која ту живе, али чија егзистенција није у вези са пољопривредом. Они део својих потреба задовољавају у местима где живе, а своје потребе за терцијарним (услужним) делатностима задовољавају одлазећи у град. У категорији пољопривредног становништва неповољна кретања се испољавају и у броју малих пољопривредних газдинстава. У Суботици 12.000 малих пољопривредних домаћинстава и газдинстава располаже са пољопривредном површином од 4 ха у просеку по домаћинству/газдинству. Ови поседи нису у могућности да обезбеде егзистенцију породица, а још мање да обезбеде развојним кредитима одрживи развој малог пољопривредног домаћинства/газдинства. На територији Града Суботице су присутне примарне (гране пољопривреде) и секундарне гране привреде (прерађивачка индустрија и тешка индустрија). Што се тиче пољопривреде распрострањено је ратарство, као водећа грана локалне пољопривреде у подручјима

где је земљиште плодно и богато храњивим материјама. На песковитим подручјима више је распрострањено воћарство и виноградарство, с тим да је воћарство значајније док виноградарство све више губи свој положај. Поред биљне производње и сточарство у структури суботичке пољопривреде има свој положај. У насељима где се пољопривредници баве са ратарством у већини случајева баве се и сточарством. Гајење стоке се у доста случајева врши искључиво за сопствене потребе, а не за продају. Број стоке на територији града Суботице је у константном паду. Индустрија Суботице традиционално је диверзификована. Поред прехранбене индустрије у разним својим подсекторима, интензивно су се развијали електромашински комплекс, хемијска индустрија, индустрија текстила, прерада коже и производња обуће, чарапа, штампарије и грађевинарство. Занатство и предузетништво се вековима развијало у Суботици. Захваљујући географском положају, овде су се укрстили путеви различитих култура које су поставиле основе и смернице развоја занатства, предузетништва и мале привреде. Након другог светског рата па све до почетка 90-тих година прошлог века, Суботица је представљала један од водећих индустријских центара бивше Југославије. Уследиле су године економског пропадања и све већег техничко-технолошког заостајања. То је можда још више погодило рурална подручја града Суботице, јер су на селима нестали готово сви постојећи индустријски капацитети, или су се смањили на ниво обављања минимума активности. Темпо раста и развијености МСПП у Суботици заостаје за потребама бржег економског развоја и запошљавања, јер издвајања за његово јачање нису довољна. Развој је претежно био концентрисан на трговину, услужне делатности, угоститељство и сл. С обзиром на то да у сектору услуга брже пада тражња него на тржишту производа, настанком економске кризе многа МСП су изгубила могућност да инвестирају у свој развој, а самим тим је и дошло до пада запослености у овом сектору. Стратегија развоја МСПП у селима би требала да буде усмерена на оне прерађивачке делатности које би користиле сировину која се производи у њиховим срединама. Упоредо са тим, требало би радити на поспешивању програма који би радно ангажовали жене са села, које данас углавном воде бригу о домаћинству и обављају послове на газдинству као помажући чланови газдинства. Млађе жене на селу у просеку имају завршена три разреда средње школе и због тога би упутно било радити на њихом упућивању и укључивању у неки вид привредног ангажовања, јер оне представљају неискоришћени економски капацитет за диверзификацију руралне економије. Велику шансу предузећа имају у области услужног занатства, прерађивачке делатности и услуга, где би могла у већем обиму да се запосли женска радна снага. Најслабије тачке пословања предузећа, посебно у сеоским срединама се односе на испитивање тржишта и истраживање могућности пласмана производа. Потребно је обезбедити додатно образовање везано за разне видове удруживања и заједничког тржишног наступа. Најзначајније могућности развоја малих и средњих предузећа у преради примарних пољопривредних производа су: производња функционалне хране прерада кукуруза (квасац, алкохол и др.) еколошка амбалажа од жетвених остатака енергетски брикети од остатака производа пољопривреде и шумарства производња и прерада поврћа (замрзавање и топла прерада) прерада воћа (хладњаче за чување и паковање; компоти и пастеризовано воће; сушено воће, ракија са географским пореклом) прерада сточарских производа производња и прерада уљарица – бундева производња и прерада печурки производња предмета од прућа производња уметничких сувенира од материјала биљног порекла. Образовање у руралним подручјима града Суботице обухвата предшколско и основно образовање, али нема средњих школа, ни у виду подручних одељења. Институције високог образовања налазе се у урбаном делу града и посредно су у функцији руралног развоја. Без обзира што су високошколске институције лоциране у урбаном делу Суботице, њихов значај и утицај на рурални развој и пољопривреду заслужује одређене информације. У Суботици су лоцирана два факултета из састава Универзитета у Новом Саду, и то Економски факултет у Суботици и Грађевински факултет у Суботици. Поред тога Висока техничка школа струковних студија у Суботици као установа високог образовања обзиром на ширину својих програма такође је од интереса за рурални развој. Одељења појединих приватних универзитета у Суботици такође не треба занемарити (Сингидунум, Факултет за привреду и правосуђе, Интернационални универзитет Нови Пазар, и други). Оно што, међутим недостаје, јесте висока едукација у области пољопривреде, затим разних технологија које се траже од суботичких послодаваца. Постојећа институција која се интензивно бави нерформалним образовањем, Отворени Универзитет у Суботици, недовољно је искоришћена, ако се имају у виду њени потенцијали.

Рурална инфраструктура: Квалитативне карактеристике друмског саобраћаја: квалитет путева је лош, посебно су атарски путеви у лошем стању и то је најслабија тачка у погледу путева. Према подацима Републичког завода за статистику објављених у „Општине и градови у Републици Србији“, 2023, Београд, укупна дужина путева у Суботици је 244.7 km, од тога државних путева I реда има 48.5 km, II реда има

83.6 km, а општинских путева има 112.5 km. У реконструкцији су деонице пруге Суботица - Нови Сад (где су возови због лоших пруга возили 20 - 30 km/h), а правац према Сегедину је реконструисан и пуштен у промет 2023. године. Правац према Сомбору и Богојеву хендикепиран је још увек немогућношћу саобраћаја даље према Осијеку или Винковцима, Загребу, Љубљани, односно Ријеци и даље према Венецији. У Суботици се, као једини ресурс, за институционално водоснабдевање користи квартална водоносна средина (основни водоносни комплекс) на дубинама између 100 m и 200 m. Овај ресурс се, поред водоснабдевања насеља, користи и за друге намене. (индустрија, пољопривреда, сточарство, занатство, рекреација и др.) На дубинама већим од 400-500 m евидентирани су аквифери са термо-минералним карактером подземних вода. Тренутно се у експлоатацији налази неколико бунара, који се користе у рекреативне и енергетске сврхе. Ове воде се одликују излазним температурама између 38°C (на западном ободу Града) и 43°C (на источном ободу Града) и већим концентрацијама соли. Воде располажу и са балнеолошким својствима. Водоснабдевање: количина укупне захваћене воде на годишњем нивоу износи 9.254.000 m³, испоручене воде за пиће 8.767.000 m³, испуштене отпадне воде 8.591.000 m³, пречишћене отпадне воде 4.453.000 m³. Број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу износи 50.462, а број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу 32.292. Дужина водоводне мреже је 535 km. Садашњи системи водоснабдевања, у погледу коришћења ресурса, представљају комбинацију континуалног коришћења и вршних система. Са становишта развоја, неопходно је обезбедити допунске водозахватне капацитете. Узимајући у обзир и потребе наводњавања, неопходно је ревитализовати постојеће и изградити мрежу канала. Када је реч о електричној енергији већина испитаника је задовољна тиме што је мрежа разграната и велика већина домаћинстава располаже њом. Незадовољство се концентрише око следећег: 1. Низак је напон, па је јако тешко засновати производњу због нестабилне струје, 2. Скупа је. У већини насеља нема гаса. Град Суботица има 29 пошти и 46.591 телефонских претплатника. Суботица је центар мрежне групе, која покрива скоро целу Северну Бачку. Захваљујући повољном географском положају, кроз територију мрежне групе Суботице пролази магистрални оптички-кабловски преносни систем, који повезује телекомуникациону мрежу наше земље са регијом. У Суботици се налази главна дигитална централа са својим истуреним степенима за коју су везане чворне централе Палић, Бајмок, централе у Северној Бачкој и крајње централе у Граду Суботица.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према статистичким подацима РЗС, „Општине и региони“ из 2023. године укупно коришћено пољопривредно земљиште града Суботице је 74.720 ha, од чега су оранице и баште укупно 69.510 ha, воћњаци 2.374, виногради 182, те ливаде и пашњаци 2.523 ha. На територији Суботице регистровано је 6.548 пољопривредних газдинстава са преко 10 ha просечно коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству. Од укупног расположивог земљишта (89.636 ha), расположиве пољопривредне површине чине 79.218 ha, при чему се житарице као кључне културе гаје на 55.114 ha, а индустријско биље на 8.578 ha. Приближно 6.300 пољопривредних газдинстава користи 75.519 ha од чега су оранице и баште 69.509 ha односно 78 % укупно расположивог земљишта. У структури засејаних површина ораница и башта, жита учествују доминантно са 79,30 %, индустријско биље са 12,35 %, а крмно биље са 4,55 %. Кукуруз и пшеница су најзаступљеније културе и њихов удео у житним површинама износи преко 90% (појединачно кукуруз око 62% и пшеница око 32%), следе јечам, овас, раж и остала жита. Укупна годишња производња кукуруза као доминантне житарице на подручју Суботице је на нивоу од 265.205 тона, док је производња пшенице на нивоу од 63.242 тоне (подаци за 2011). Када је реч о површинама под индустријским биљем доминирају сунцокрет и уљана репица, док се међу површинама под крмним биљем истичу кукуруз за силажу и луцерка. Укупна површина пољопривредног земљишта у својини републике Србије (државној својини) износи 18.319,1061 ha, од тога се тренутно даје у закуп 14.843,7237 ha. У нашем граду површина под системом за одводњавање износи 100.262 ha, од тога коришћена пољопривредна површина износи 88.890 ha. Одводњавана површина је око 45.755 ha, од тога коришћена пољопривредна површина је 43.215 ha. Број црпних станица (зграда) је један, број пумпи је два. Укупна погонска снага је 50 kW, укупан капацитет је 0.80 m³/h. Каналска мрежа: главни канали – 78 km остали канали – 148 km канали за наводњавање који се користе и за одводњавање – 18 km Наводњаване површине су мале, износе свега 2.219 ha, од тога 1.396 ha су воћњаци, 785 ha су оранице и баште, 15 ha су виногради, 23 ha су остали стални засади.

Вишегодишњи засади: На подручју Суботице под воћњацима се налази укупно 2.683 ha то је у односу на податак да је у Републици Србији према Попису пољопривреде из 2012. године регистровано 631.522 пољопривредна газдинства релативно мало. (свега 1 %) од чега се 2.444 ha односи на плантажне воћњаке, а 239 ha на екстензивне воћњаке. Под воћним врстама на плантажама се налази укупно 2.444 ha, од чега се јабуке гаје на 1.596 ha, крушке на 126 ha, брескве на 247 ha, шљиве на 254 ha, кајсије на 94 ha и вишње на 127 ha. Водећи производ воћарства у Суботици су дакле јабуке, са регистрованих 1.118.300 стабала, просечним приносом од 24,4 kg по стаблу, односно годишњом производњом од 27.241.000 kg. Поврће, бостан и јагоде се гаје на укупно 480 ha, (попис пољопривреде 2012), и то по следећем распореду: парадајз на 28 ha, купус и кељ на 60 ha, паприка на 129 ha, црни лук на 38 ha и бели лук на 43 ha, итд. Принос кромпира по хектару, 2012. године, био је 12.148 kg, док је укупан принос био 5.588 t. Принос пасуља по хектару, 2012. године, био је 821 kg, док је укупан принос био 73 t, на 115 хектара. Далеко најзаступљеније воће су јабуке, које су посађене на површини од 1.596 ha, затим шљиве на 254 ha, па брескве 247 ha, вишње 127 ha, крушке 126 ha и кајсије 94 ha. Број стабала јабука, 2012. год, био је 1.516.969 са приносом од 10,7 kg по стаблу и производњом од 16.160 t. Следе шљиве са 251.884 стабла, приносом од 23,3 kg по стаблу и производњом од 5.868 t. Засад бресака чини 188.485 стабала, са приносом од 8,4 kg по стаблу и производњом од 1.584 t. Према попису пољопривреде 2012. године, под виноградима укупно се налази свега око 413 ha, од тога је 59 ha под сортама за вино са географским пореклом, 338 ha под осталим винским сортама и 16 ha под сортама за јело. Број родних чокота је 2.912 хиљада, принос по једном чокоту 0,6 kg, а укупан принос 1.711 t.

Сточни фонд: Према попису пољопривреде из 2012. године, у Суботици се гаји 111.156 грла стоке, од чега 19.896 говеда (од тога 6.857 крава), 77.606 свиња, (7.235 крмача) 12.989 оваца, (8.648 за приплод) те 665 коња. Процена је да заједно са козама, магарцима и другом непописаном стоком то представља ниво од сса. 150.000 грла разне стоке. Када је реч о живини регистровано је: 271.192 кокоши, 6.563 патака и 6.516 ћурки, што чини бројку од 284.271 регистроване живине, а заједно са процењеним додатним бројем нерегистроване живине (која обухвата и гуске, морке) креће се на нивоу од 400.000. Ако се сагледа у односу на сточарство Републике Србије, уочљиво је да је производња говеда у Суботици изнад републичког просека, као што је то и производња свиња. С друге стране, производња живине је на нешто нижем просеку, док је производња оваца још на нижем просеку. Када је реч о производњи млека, на подручју града Суботица годишње се произведе 22.545.000 литара (према статистичким подацима за 2021. годину).

Механизација, опрема и објекти: У Суботици број објекта за смештај говеда је 2.369 са укупним капацитетом од 32.758 места. Број објекта за смештај свиња је 4.689 са укупним капацитетом од 148.468 места. Број објекта за смештај кокошака носиља је 3.134 са укупним капацитетом од 245.530 места. Остала стока: број објекта је 1.267 са капацитетом од 47.642 m². Искоришћеност је око 50% - 60% код свих врста објеката. Објекти за смештај остале стоке представља изузетак јер у овом случају искоришћеност око 90%. Пољопривредни производи се могу сместити у 4.674 кошева за кукуруз укупних капацитета објекта (властити и коришћени) од 290.509 m³, у 212 амбара укупних капацитета 36.023 m³ и 194 силоса укупних капацитета 106.286 t. На територији Града Суботице пољопривредници поседују 589 једноосовинских трактора, од тога 541 је у коришћењу. Број двоосовинских трактора је 4.945, од тога 4.813 је коришћен у пољопривредној години. Број комбајна 615, и 588 је био у коришћењу. Можемо закључити да искоришћеност возног парка је добар, преко 85%, али нажалост 90% механизације је старија од десет година.

Радна снага: Укупан број чланова и стално запослених у пољопривредним газдинствима износи 13.798 лица од тога више од 8.000 су мушкарци. Овај тренд се може видети и када гледамо носиоце пољопривредних газдинстава. У већини случајева носиоци газдинстава раде на својим имањима (3.326 лица) уз помоћ чланова газдинстава (чланови породице - 2.612). Број стално запослених на газдинствима (споља радна снага) је 608, док сезонска радна снага износи 981 лица годишње. Око 60% радне снаге (7.901 лица) ради до 50 % радног времена на газдинству, а остало око 40% радне снаге (5.897 лица) ради више од 50% свог радног времена на газдинству. Ниво обучености управника газдинстава показује да 3.898 лица има само пољопривредно искуство - без стручне спреме, 297 има пољопривредну средњу школу, док 76 је завршио неки курс везано за пољопривреду. 1.950 има завршену средњу не пољопривредну стручну спрему, и само је 123 лица завршило пољопривредни факултет или вишу школу. У Суботици је проблем стручна спрема пољопривредника и на тај начин недостатак нових технологија. На овај начин је немогуће пратити нове трендове у пољопривреди и зато пољопривреда има

традиционалан карактер.

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број пољопривредних газдинстава износи 6.626, њихово учешће у укупном броју домаћинстава износи 40%.

Структура пољопривредних газдинстава према величини КП

Укупно	ПГ 6.626	75.519 ha
Без земљишта	304	
1 ha	1.792	866
1-2	1.078	1.569
2-5	1.356	4.428
5-10	828	5.966
10-20	416	7.425
20-30	207	5.093
30-50	201	7.753
50-100	221	16.284
Преко 100 ha	105	26.136

Структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке

4 уг	5.296
5-9	641
10-14	253
15-19	125
20-49	223
50-99	57
100-499	28
Преко 500 уг	3

Производња пољопривредних производа: Према статистичким подацима Републичког завода за статистику Републике Србије и Пописа пољопривреде 2012. године на територији Града Суботице има укупно коришћеног пољопривредног земљишта 75.519 ha, о тога ораница и башти има 69.509 ha, воћњака 2.668 ha, винограда 413 ha и ливада и пашњака 2.659 ha. Регистрованих пољопривредних газдинстава има 6.626 од чега је 6.500 породичних пољопривредних газдинстава, а 126 правних лица и предузетника. Сточни фонд на територији града чине 19.896 грла говеда, 77.606 грла свиња, 12.989 грла оваца и 293.949 грла живине. Према попису пољопривреде 2012. године, под виноградима укупно се налази свега око 413 ha, од тога је 59 ha под сортама за вино са географским пореклом, 338 ha под осталим винским сортама и 16 ha под сортама за јело. Број родних чокота је 2.912 хиљада, принос по једном чокоту 0,6 kg, а укупан принос 1.711 t. Број стабала јабука, 2012. год, био је 1.516.969 са приносом од 10,7 kg по стаблу и производњом од 16.160 t. Следе шљиве са 251.884 стабла, приносом од 23,3 kg по стаблу и производњом од 5.868 t. Засад бресака чини 188.485 стабала, са приносом од 8,4 kg по стаблу и производњом од 1.584 t. Према интерним подацима Града Суботице о сетвеној структури на територији Града се највише гаје следеће културе: кукуруз на преко 30.000 ha, пшеница на око 20.000 ha, сунцокрет око 8.000 ha, уљана репица на око 3.000 ha, соја на око 2.000 ha, јечам 3.000 ha, шећерна репа на 1.500 ha, лудерка на око 2.000 ha и остало.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији Града Суботице су регистроване 22 земљорадничке задруге које су у активном статусу, две су регистроване у области сточарства (узгој музних крава и узгој свиња), остале у области ратарства, воћарства и виноградарства (гајење жита, легуминоза, уљарица, воћа и винове лозе). Регистровано је осам удружења

пољопривредних произвођача, удружење одгајивача свиња и два удружења пчелара.

Трансфер знања и информација: У области стицања нових знања и информација из области пољопривреде за пољопривредне произвођаче, најзначајнију улогу има „Пољопривредна саветодавна и стручна служба Суботица“ АД која кроз редовно (радионице и едукативне програме) и неформално образовање пружа стручне савете, информације и помоћи о техничко - технолошким, комерцијално - тржишним, организационим и другим аспектима пољопривредне производње. Саветодавци кроз своје радионице обраде више тема, често у сарадњи са другим образовним институцијама из области пољопривреде, задругама, НВО, удружењима и пољопривредницима. Циљ едукација, осим информисања, је добити од произвођача повратну информацију, колико су примењена стечена знања у пракси и њихов резултат, односно, да у конкретним случајевима иницијатива иде од произвођача. У Суботици постоји Хемијско технолошка средња школа „Лазар Нешић“ која оспособљава ученике из области прехранбене индустрије, хемије и биотехнологије и на тај начин даје знање ученицима како прерадити сирове пољопривредне производе. У Суботици се издају четири новине и раде четири радио/телевизија. Ови медији емитују своје програме на српском језику и на језицима националних мањина. Поред локалних медија могу се и гледати односно слушати покрајински и републички јавни медији и наравно медији из иностранства.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	3.000.000,00	0,00	90	60.000,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	10.000.000,00	0,00	9	1.000.000,00	0,00
	УКУПНО		10.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	22.000.000,00	70	300.000,00	0,00
2	Управљање ризицима	104	7.500.000,00	40	80.000,00	0,00
3	Друге мере политичке заштите и очувања животне средине	201.6	3.000.000,00	100	44.000,00	0,00
4	Развој техничко - технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју	305	2.000.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		34.500.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	3.000.000,00	0,00	100	200.000,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Суфинансирање трошкова ветеринарских услуга и набавке лекова, вакцина и витамина за одгајиваче свиња, говеда, оваца и коза	601	3.000.000,00	0,00	90	60.000,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	53.500.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	10.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	34.500.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	3.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	3.000.000,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Град Суботица препознаје потребе пољопривредних газдинстава који представљају претежни извор привређивања локалног становништва и тешкоће са којима се свакодневно сусрећу у сложеним економским условима у којима се наша држава

налази. Приоритет у сектору пољопривреде је одрживи привредни раст са циљем јачања конкурентности аграрног сектора на домаћем и иностраном тржишту кроз спровођење мера развоја руралне економије са фокусом на пољопривредну производњу и подстицајем удруживања и умрежавања у аграрном сектору. Циљну групу Програма чине регистрована пољопривредна газдинства на територији града Суботице са активним статусом, у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, а у сегменту мере руралног развоја циљну групу чине пољопривредне задруге регистроване у граду Суботици. Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће • повећању продуктивности газдинстава, • смањењу производних трошкова, • заштита земљишта, • јачање капацитета и промоција руралних средина, • повезивање пољопривредних произвођача.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о мерама које дефинише Програм извршиће се путем свих доступних локалних средстава информисања (телевизија, радио, новине) пошто је Програм оријентисан према свим пољопривредним газдинствима и пољопривредним задругама са територије града Суботице.

Мониторинг и евалуација: За мониторинг и евалуацију Програма задужен је Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине града Суботице и Комисија за вредновање и рангирање поднетих пријава по конкурс за финансирање програма удружења грађана из области пољопривреде. Остварени резултати се прате кроз проценат остварења сваке мере у оквиру Програма.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", број: 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 и 92/23) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за регресе за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање). Ова мера представља подршку пољопривредним газдинствима на територији Града Суботице како би се повећао сточни фонд.

2.1.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно ће утицати на социоекономски развој руралне средине и то кроз подизање конкурентности производње, обезбеђивање услова за развој говедарства и свињарства као и производњу млека и меса. Крајњи циљ је подизање животног стандарда пољопривредних произвођача.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи, физичка лица носиоци пољопривредног газдинства регистровани у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице која имају најмање 1 а највише 29 грла крава, односно најмање 1, а највише 29 грла крмача.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисници треба да имају регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом на територији Града Суботице, односно пребивалиште и производњу на територији Града као и измерене обавезе на име локалних јавних прихода.

2.1.7. Специфични критеријуми: Корисник може поднети максимално један захтев за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање).

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) ће се додељивати до утрошка средстава само комплетним захтевима који садрже сву неопходну документацију.		

2.1.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 90% од укупних трошкова без ПДВ-а, а највише 60.000 РСД по кориснику.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране локалне самоуправе која ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима (путем свих расположивих медија) и исти ће се спроводити до утрошка средстава, а најкасније до 30. новембра текуће године. Захтеви ће се подносити на обрасцима у складу са условима који су раније прописани уз прилагање валидних рачуноводствених докумената са таксативним навођењем врсте услуга, односно добара и износима истих са датумом издавања од 01. јануара текуће године до дана подношења захтева. Корисници средстава ће подносити изјаву да нису користили средства и да нису поднели захтев за коришћење средстава из других извора на основу поднете валидне рачуноводствене документације за доделу средстава по јавном позиву Града Суботице. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране локалне самоуправе, по редоследу њиховог пристизања, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима конкурса биће одобрени по редоследу пристизања до утрошка средстава. Одлуку о додели средстава доноси Градоначелник.

2.2. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.2.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", број: 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања у виду кредитне подршке, како је наведено у члану 14. Закона. Кредитна подршка ће се реализовати суфинансирањем камата за пољопривредне кредите код пословних банака. Пољопривредници у граду Суботици често недостатак средстава за инвестиције у пољопривредну производњу потражују код пословних банака и то најчешће за улагање у набавку репроматеријала, нове засаде, набавку пољопривредне механизације и сл. Из ових извора пољопривредна газдинства прибављају средства неопходна за унапређење производње као предуслова за повећање зараде и профита.

2.2.2. Циљеви мере: Циљ ове мере је стварање претпоставки за раст пољопривредне производње, унапређење конкурентности пољопривредних произвођача/газдинстава и стабилност дохотка пољопривредних произвођача. Специфични циљеви мере се односе на повећање конкурентности пољопривредних произвођача из града Суботице на тржишту, повећање прихода на пољопривредном газдинству унапређењем квалитета производње и модернизацијом исте, јачање техничких капацитета пољопривредних газдинстава и достизање захтеваних стандарда производње.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су: - физичка лица носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције,

подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; Да предмет инвестиције буде реализован на територији града Суботица.

2.2.7. Специфични критеријуми: Корисник може поднети максимално један захтев за субвенционисање каматне стопе.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства за субвенционисање каматних стопа ће се додељивати до утрошка средстава само комплетним захтевима који садрже сву неопходну документацију.		

2.2.10. Интензитет помоћи: Краткорочни кредити до једне године одобраваће се пољопривредницима од 200.000 РСД до максималног износа од 1.000.000,00 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број поднетих захтева
2	Број одобрених захтева
3	Проценат искориштености средстава Града одређених за суфинансирање каматне стопе

2.2.12. Административна процедура: Град Суботица ће у сарадњи са изабраним пословним банкама, а на основу Уговора/споразума расписати конкурс/јавни позив за подношење за одобравање кредита корисницима. Регистрована пољопривредна газдинства Градској управи, Секретаријату за пољопривреду и заштиту животне средине, подносе Захтев за издавање Сагласности о испуњености услова за подношење кредитног захтева за краткорочни кредит за набавку обртних средстава – репроматеријала (семенска роба, расад, садни материјал, ђубриво, гориво, средства за заштиту, сточна храна и друго) на период од 12 месеци, уз учешће Града Суботице у суфинансирању до 9% камате. Захтев за одобрење кредита подноси се Банкама са којима ће град Суботица, склопити уговор о пословној сарадњи, које ће у наредном периоду бити одабране а у складу са законом регулисаном процедуром.

2.3. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.3.1. Образложење: Пољопривредни сектор на територији града Суботице карактеришу мала пољопривредна газдинства и неповољна структура пољопривредних газдинстава, односно уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, недовољна примена савремених технологија производње и увођење новог сортимента. Недовољна понуда пољопривредних производа одговарајућег квалитета и стандарда за локално и регионално тржиште и ниска продуктивност због техничко-технолошке опремљености газдинстава, чине суботичке пољопривредни производе неконкурентним. Пољопривредна газдинства нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за модернизацију производње, због неповољног економског и социјалног стања. Модернизацијом пољопривредних газдинстава у производном и технолошком смислу, могуће је побољшати економске аспекте и створити услове за испуњење захтева у области еколошког одржавања

природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране.

2.3.2. Циљеви мере: Циљеви мере су: стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, унапређење техничко - технолошке опремљеност, одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта. Специфични циљ мере је унапређење стања специјализоване механизације на пољопривредним газдинствима.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи (физичка лица) са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја; Нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција; Корисник мора да је измирио доспеле пореске обавезе (издато од стране локалног органа јединице локалне самоуправе); Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације; Да предмет инвестиције буде реализован на територији града Суботица.

2.3.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници су: ☐ Сектор млека: пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције, а за козе и овце нема посебних критеријума ☐ Сектор меса: пољопривредна газдинства која имају до 29 грла говеда, 199 оваца или коза, 29 грла крмача или 199 товних свиња, или 999 ћурака, 299 гусака, 4.999 бројлера на крају инвестиције ☐ Сектор воће: пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра, односно пољопривредна газдинства регистрована у регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. ☐ Сектор поврћа: пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра ☐ Сектор житарица и индустријских усева: пољопривредна газдинства која имају до 49 ha под житарицама и индустријским усевима; пољопривредна газдинства која имају до 1,99 ha земљишта под хмељом ☐ Сектор виноградарства: пољопривредна газдинства регистрована у виноградарском регистру у складу са Законом о вину, са највише 1,99 ha на крају инвестиције. Пољопривредна газдинства регистрована у регистру произвођача воћа, винове лозе и садног материјала хмеља у складу са Законом о садном материјалу са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15	Машине за транспорт
101.1.16	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.2.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.8	Опрема за смештај квочки, специјализовани/посебно опремљени кавези
101.2.9	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.2.10	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11	Машине за допунску обраду земљишта
101.2.12	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13	Машине за сетву
101.2.14	Машине за заштиту биља
101.2.15	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.16	Машине за транспорт
101.2.17	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.2.18	Машине и опрема за наводњавање усева
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.4.5	Набавка опреме за вештачко опрашивање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.6	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.8	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)
101.4.9	Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору
101.4.12	Набавка бокс палета за транспорт и складиштење производа
101.4.13	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
101.4.14	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрирање производа
101.4.15	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа
101.4.16	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.17	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију
101.4.18	Опрема/механизација за заштиту од мраза
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.26	Машине за транспорт
101.4.27	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8	Машине за транспорт
101.5.9	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства (рачунајући и носиоца газдинства) 1 или више	да	5/10
2	Да ли су раније коришћена средства из буџета Града	да	0/10
3	Подносилац захтева је особа женског пола	да	10/5
4	Подносилац пријаве запослен по основу пољопривреде (100%, више од 50% и мање од 50% и пензионери)	да	10/5/0
5	Подносилац пријаве у претходних 5 година одустао од реализације	да	-10
6	Пребивалиште - сеоско/градско насеље	да	10/0
7	Старост подносиоца млађи од 40 година	да	10/5
8	Степен образовања (факултет пољопривредни, ветеринарски и технолошки/средња пољопривредна школа)	да	10/5/0

2.3.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за све инвестиције у оквиру мере је 70% без ПДВ-а. Максимални износ подстицаја по кориснику је 300.000,00 динара

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број новонабављене механизације

2.3.12. Административна процедура: Мера инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава реализоваће се путем Конкурса који расписује Градоначелник Града Суботице, а конкурсни поступак спроводи Комисија за расподелу средстава (у даљем тексту Комисија). Комисија има председника и чланове који су познаваоци области рада корисника средстава. Председника и чланове Комисије именује Градоначелник. О раду Комисије води се записник. Чланови Комисије дужни су да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и олучивањем Комисије (изјава о непостојању сукоба интереса). Сукоб интереса постоји ако члан Комисије или чланови његове породице (брачни или ванбрачни друг, дете или родитељ), учествује на конкурс или има било који материјални или нематеријални интерес супротан јавном интересу и то у случајевима породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса. Конкурс ће се објавити путем свих доступних медија. Конкурсом ће се детаљније дефинисати општи и специфични услови за сваку од планираних инвестиција, износ подстицаја, прихватљиви трошкови, потребна документација, услови коришћења подстицајних средстава и време трајања конкурса. У току трајања конкурса, моћи ће да се поднесе један захтев за коришћење подстицајних средстава за више инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава у оквиру једног сектора. Детаљне административне провере се спровode ради утврђивања да ли је захтев потпун, благовремен и да ли су услови за одобравање захтева испуњени, а по потреби вршиће се теренски обилазак газдинстава потенцијалних корисника ради утврђивања испуњења предуслова за поједине инвестиције. У току административне контроле Комисија за расподелу средстава, задржава право да испитивањем тржишта утврди референтне цене које ће у случајевима већих одступања од навода у захтевима за подстицајна средства представљати основу за обрачун подстицаја. Предлог одлуке о расподели и коришћењу подстицајних средстава за меру инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава доноси Комисија за расподелу средстава. Средства ће се одобравати корисницима који испуњавају услове на основу утврђене ранг листе, у складу са дефинисаним критеријумима селекције. Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизираће се уговором и вршиће се контрола наменског коришћења одобрених подстицајних средстава теренским обилазком газдинства. Корисник средстава (физичко лице) у обавези је да, приликом потписивања уговора са Градом о коришћењу средстава – достави меницу са меничном изјавом овереном од стране јавног бележника, као средство обезбеђења да опрема неће бити отуђена у року од 5 година, осим за опрему чији је век експлоатације краћи од годину дана.

2.4. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.4.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", број: 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 и 92/23) могу да утврђују мере које се односе на обнављање пољопривредног производног потенцијала нарушеног елементарним непогодама и катастрофалним догађајима и уводе одговарајуће превентивне активности у виду осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње. Обзиром да на територији Града Суботице сваке године имамо појаву града која причињава велике штете на усевима и засадима, потребно је мотивисати пољопривреднике да препознају потребу за осигурањем, те је стога важно субвенционисати пољопривредна осигурања.

2.4.2. Циљеви мере: Циљ ове мере је стварање претпоставки за раст пољопривредне производње, унапређење конкурентности пољопривредних произвођача/газдинстава, боље коришћење расположивих ресурса и стабилност дохотка пољопривредних произвођача.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су: - физичка лица носиоци регистрованог пољопривредног газдинства са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице.

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи (физичка лица) са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице, да се предмет осигурања налази на територији Града Суботице.

2.4.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријуми за ову меру су закључен уговор о осигурању са осигуравајућом организацијом или полисе осигурања; потврда осигуравајуће организације о износу премије осигурања без урачунатог пореза, а која доспева на наплату у 2024. години од 01.01.2024. до 31.12.2024. године.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства за осигурање ће се додељивати до утрошка средстава само комплетним захтевима који садрже сву неопходну документацију.		

2.4.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за осигурање износи 40% од висине премије осигурања без урачунатог пореза за премију, а највише до 40.000 РСД за усеве, а 80.000 РСД за повртарске плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број одобрених захтева
2	Укупана осигурана површина у ha
3	Укупан број осигураних грла

2.4.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране локалне самоуправе која ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима (путем свих расположивих медија) и исти ће се спроводити до утрошка средстава, а најкасније до 30. новембра текуће године. Захтеви ће се подносити на обрасцима у складу са условима који су раније прописани уз прилагање валидних рачуноводствених докумената. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране локалне самоуправе, по редоследу њиховог пристизања, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима јавног позива биће одобрени по редоследу пристизања до утрошка средстава. Одлуку о додели средстава доноси Градоначелник.

2.5. Назив и шифра мере: 201.6 Друге мере политичке заштите и очувања животне средине

2.5.1. Образложење: Контрола плодности земљишта и N min. метода као мере добре пољопривредне праксе, подразумева да се потенцијалне могућности земљишта за сетву / садњу добијају на основу хемијске анализе земљишта. Контролом плодности земљишта анализирају су следећи основни параметри: рН земљишта у води и KCl, садржај CaCO₃, садржај хумуса, садржај укупног азота и садржај лако приступачног фосфора и калијума. Познавање ових својстава земљишта је један од битних предуслова правилног газдовања земљиштем, ради поправке физичко-хемијских особина земљишта и правилног одабира агротехнике у циљу постизања економски исплативе производње уз истовремену заштиту земљишта као природног ресурса. N min. методом утврђује се садржај лако приступачног нитратног азота у земљишту NO₃. Након добијених резултата добија се препорука за примену азотних ђубрива (врста, количина и време примене) код прихране озимих усева.

2.5.2. Циљеви мере: Циљеви мере су повећање продуктивности газдинстава, смањење производних трошкова као и заштита земљишта. Контролом плодности земљишта чува се животна средина као фактор који директно утиче на даљи квалитет живота и очување здравља сваког појединца. N min. методом утврђје се правилна примена азотних ђубрива како би се постигли максимални приноси уз минимално улагање.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи, физичка лица носиоци пољопривредног газдинства регистровани у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице.

2.5.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Услуга подразумева контролу плодности и N min. методу земљишта у власништву или закупу (изузев државног земљишта) регистрованих пољопривредних газдинстава (физичких лица) на територији града Суботице

2.5.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.6.2	Добра пољопривредна пракса

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења и до утрошка предвиђених средстава за предметну меру.		

2.5.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 100% од укупних трошкова без ПДВ-а, а највише до 10 узорака за ораничне површине, до 20 узорака за воћњаке и винограде односно до 10 узорака за површине у заштићеном простору по газдинству. Односно до 22.000,00 РСД за ораничне површине и површине у заштићеном простору, и до 44.000,00 РСД за површине под виноградима и воћњацима.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одобрених захтева
2	Број узетих узорака
3	Број парцела на којима је извршена контрола подности земљишта

2.5.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране локалне самоуправе која ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима (путем свих расположивих медија) и исти ће се спроводити до утрошка средстава, а најкасније до 30. новембра текуће године. Захтеви ће се подносити на обрасцима у складу са условима који су раније прописани уз прилагање валидних рачуноводствених докумената са таксативним навођењем врсте услуга, односно добара и износима истих са датумом издавања од 01. јануара текуће године до дана подношења захтева. Прихватају се рачуни акредитованих лабораторија које поседују Решење којим се утврђује својство овлашћене организације за одређивање основних параметара плодности земљишта. Корисници средстава ће подносити изјаву да нису користили средства и да нису поднели захтев за коришћење средстава из других извора на основу поднете валидне рачуноводствене документације за доделу средстава по јавном позиву Града Суботице. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране локалне самоуправе, по редоследу њиховог пристизања, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима конкурса биће одобрени по редоследу пристизања до утрошка средстава. Одлуку о додели средстава доноси Градоначелник.

2.6. Назив и шифра мере: 305 Развој техничко - технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју

2.6.1. Образложење: Овом мером ће се обезбедити бесповратна средства за подршку унапређењу система креирања знања кроз развој техничко технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју.

2.6.2. Циљеви мере: Наведеном мером планира се унапређење стручног знања у области пољопривреде.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3

програмом.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су правна лица која испуњавају услове за обављање саветодавних и стручних послова у пољопривреди у складу са законом којим се уређује обављање саветодавних и стручних послова у пољопривреди.

2.6.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник треба да је регистрован за обављање саветодавних и стручних послова у пољопривреди на територији Града као и да има измирене обавезе на име локалних јавних прихода.

2.6.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.6.9. Критеријуми селекције:

2.6.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 100% од укупних трошкова.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одобрених пројеката

2.6.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране локалне самоуправе која ће објавити конкурс за доделу средстава где ће бити прецизирани услови за учешће на конкурс и друга питања која су битна за реализацију ове мере. Захтеви ће се подносити на обрасцима у складу са условима који су раније прописани уз прилагање валидних рачуноводствених докумената. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране локалне самоуправе у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Одлуку о додели средстава доноси Градоначелник. Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизираће се уговором и вршиће се контрола наменског коришћења одобрених подстицајних средстава.

2.7. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.7.1. Образложење: Традиционалне сеоске манифестације доприносе јачању локалних заједница, одржању сеоских обичаја и традиције као и очувању културне баштине које су повезане са пољопривредном производњом. Одржавање сеоских манифестација које су везане за пољопривреду, прераду пољопривредних производа, исхрану и рурални развој суфинансираће се ради промоције пољопривредних производа, проширења тржишта за домаће производе, као и ради лакшег повезивања лица у пољопривреди (произвођачи, прерађивачи, продавци, купци). Ова мера такође омогућава унапређење постојећих и креирање нових знања у складу са стварним потребама крајњих корисника, имплементацију постојећих знања и трансфер знања међусобним повезивањем креатора знања са пољопривредним произвођачима. Ову меру је неопходно спроводити због поседовне структуре (велики број малих газдинстава), скромног знања и недостатка додатних вештина руралног становништва, ниске продуктивности и ниских прихода који се остварују од пољопривреде.

2.7.2. Циљеви мере: Циљеви мере су јачање капацитета и промоција руралних средина као и повезивање пољопривредних произвођача, прерађивача, подаваца и купаца, као и диверзификација пољопривредне производње кроз стицање нових знања.

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3 програмом.

2.7.4. Крајњи корисници: Право учешћа на конкурсима имају регистрована удружења грађана (која имају регистровано удружење најмање две године до дана објављивања конкурса) из области пољопривреде који су регистровани на територији Града Суботице, односно имају седиште или огранак на територији Града Суботице.

2.7.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: Под удружењем подразумева се добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса из област пољопривреде, који нису забрањени Уставом или законом уписана у регистар надлежног органа у складу са законом, а која је регистрована на територији Града, односно има седиште или огранак на територији Града и делује на том подручју, а регистрована су најмање две године до дана објављивања конкурса.

2.7.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број лица која се непосредно укључују у програм	да	
2	Да ли су раније кориштена средства из буџета Града	да	
3	Дужина трајања програма	да	
4	Могућност развијања програма и његова одрживост	да	
5	Суфинансирање из других извора	да	
6	Циљеви који се постижу: обим задовољавања јавног интереса, степен унапређења стања у области у којој се програм спроводи		

2.7.10. Интензитет помоћи: Једно удружење може да конкурише са једним пројектним предлогом, а максимални износ одобрених средстава по пријави на Конкурс за финансирање програма удружења грађана из области пољопривреде износи до 200.000,00 РСД

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одржаних локално - традиционалних манифестација
2	Број одржаних манифестација у форми сајмова и изложби

2.7.12. Административна процедура: Конкурс за финансирање програма удружења грађана из области пољопривреде расписује Градоначелник, а конкурсни поступак спроводи Комисија за

спровођење конкурса за финансирање програма удружења у области пољопривреде (у даљем тексту Комисија). Комисија има председника и чланове који су познаваоци области рада корисника средстава. Председника и чланове Комисије именује Градоначелник. О раду Комисије води се записник. Чланови Комисије дужни су да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и одлучивањем Комисије (изјава о непостојању сукоба интереса). Сукоб интереса постоји ако члан Комисије или чланови његове породице (брачни или ванбрачни друг, дете или родитељ), запослени или члан органа удружења које учествује на конкурс или било ког другог удружења повезаног на било који начин са тим удружењем или у односу на та удружења има било који материјални или нематеријални интерес супротан јавном интересу и то у случајевима породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса. Конкурс обавезно садржи следеће податке: ко може учествовати на конкурс, намену и износ средстава која се додељују, преглед конкурсне документације коју је потребно доставити уз попуњен образац пријаве, трајање програма, ближа мерила и допунске критеријуме за вредновање програма, посебне услове и ограничења, поступак и рок за пријављивање на конкурс. Пријаве на конкурс подnose се Комисији на посебном обрасцу који је саставни део конкурсне документације. Рок за подношење пријава не може бити краћи од 15 дана од дана расписивања конкурса. Неблаговремене и непотпуне пријаве неће бити разматране. Образац садржи: податке о подносиоцу пријаве (назив, адреса, електронску пошту, ПИБ, матични број, банка и број рачуна), податке о овлашћеном лицу име, адреса, контакт, функција овлашћеног лица), податке о програму (опис програма, место и време реализације, вредност програма, износ средстава тражен од Града). Конкурс се објављује на званичној интернет страници Града, средствима јавног информисања и порталу е - Управа). Комисија утврђује листу вредновања и рангирања пријављених програма у року који не може бити дужи од 30 дана од дана истека рока за подношење пријава. Листа се објављује на званичној интернет страници Града и на порталу е-Управа. Учесници конкурса имају право увида у поднете пријаве и приложену документацију у року од три дана од дана објављивања листе. Учесници конкурса имају право приговора у року од осам дана од дана њеног објављивања. Одлуку о приговору, која мора бити образложена, Комисија доноси у року од 15 дана од дана његовог пријема. Одлуку о избору програма као и додели средстава по конкурс доноси Градоначелник, на основу предлога Комисије за расподелу средстава, у року од 30 дана од дана истека рока за подношење приговора. Одлука се објављује на званичној интернет страници Града и на порталу е-Управа. На основу одлуке, закључује се уговор са корисником средстава којим се уређују међусобна права и обавезе. Исплата додељених средстава врши се након закључивања уговора.

2.8. Назив и шифра мере: 601 Суфинансирање трошкова ветеринарских услуга и набавке лекова, вакцина и витамина за одгајиваче свиња, говеда, оваца и коза

2.8.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", број: 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 и 92/23) могу да утврђују мере које се односе на врсте мера које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања и у оквиру мера руралног развоја. Ова мера је у складу са Националном стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 - 2024. године. На територији Града Суботице свињарство и говедарство су у већој мери заступљени док је овчарство и козарство заступљено у мањој мери, али представљају једнако значајне гране сточарства. У циљу одрживог развоја ових грана потребно је водити рачуна о биолошким и здравственим особинама животиња јер од тога зависи њихова продуктивност, а тим и одрживост целе производње.

2.8.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на развој свињарства, говедарства, овчарства, козарства и пчеларства; подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача; обезбеђивање услова за уравнотежен развој; повећање броја грла; побољшање здравствених особина животиња; подизање стандарда живота у руралној средини као пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2022-2024. године, са нацртом Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. Године као и ИПАРД 3

програмом.

2.8.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи, физичка лица носиоци пољопривредног газдинства регистровани у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, са пребивалиштем и производњом на територији Града Суботице која имају најмање 1 грло крава, крмача, оваца, коза и кошницу, а највише 29 грла крава, 29 крмача, 199 грла оваца, 199 грла коза и 50 кошница.

2.8.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом на територији Града Суботице, са пребивалиштем и производњом на територији Града као и да има измирене обавезе на име локалних јавних прихода.

2.8.7. Специфични критеријуми: Потврда надлежне ветеринарске станице о евидентираним бројним стању грла говеда, односно свиња (подаци о газдинству), оваца, коза и пчела, не старија од месец дана од дана одношења захтева, рачун, фискални исечак или други веродостојни финансијски документ са таксативним навођењем врсте услуга, односно добара и износима истих, са датумом издавања у периоду од 01.01.2024. године до дана подношења захтева.

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
601	Суфинансирање трошкова ветеринарских услуга и набавке лекова, вакцина и витамина за одгајиваче свиња, говеда, оваца, коза и пчела

2.8.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења и до утрошка предвиђених средстава за предметну меру.		

2.8.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 90% од укупних трошкова без ПДВ-а, а највише 60.000 РСД по кориснику.

2.8.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одобрених захтева

2.8.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране локалне самоуправе која ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима (путем свих расположивих медија) и исти ће се спроводити до утрошка средстава, а најкасније до 30. новембра текуће године. Захтеви ће се подносити на образцима у складу са условима који су раније прописани уз прилагање валидних рачуноводствених докумената са таксативним навођењем врсте услуга, односно добара и износима истих са датумом издавања од 01. јануара текуће године до дана подношења захтева. Корисници средстава ће подносити изјаву да нису користили средства и да нису поднели захтев за коришћење средстава из других извора на основу поднете валидне рачуноводствене документације за доделу средстава по јавном позиву Града Суботице. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране локалне самоуправе, по редоследу њиховог пристизања, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима конкурса биће одобрени по редоследу пристизања до утрошка средстава. Одлуку о додели средстава доноси Градоначелник.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	Војводина	рзс*
Регион	Регион Војводине	рзс*
Област	Севернобачка област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	1.007,36	рзс*
Број насеља	19	рзс*
Број катастарских општина	11	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	-	
Демографски показатељи		
Број становника	123.952	рзс**
Број домаћинстава	52.491	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	123	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-7,04	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	18.079	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	27.316	рзс**
Просечна старост	43,92	рзс*
Индекс старења	138,5	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	6.783	рзс*
Основно образовање (%)	21.810	рзс*
Средње образовање (%)	56.418	рзс*
Више и високо образовање (%)	20.339	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	18,50	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Чернозем I, II, III класа, ливадска и ритска црница и песак	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентална	Интерни

Просечна количина падавина (mm)	600-650	Интерни
Средња годишња температура (oC)	12,1	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	-	Интерни
Површина под шумом (ha)	3.728,11	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	4,43	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	11.4	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	6.249	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	12.000	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	6.548	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	6.422	
- правна лица и предузетници (%)	126	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	74.720	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	78,63	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	Оранице и баште 69,510; воћњаци 2.374; виногради 182; ливаде и пашњаци 2.523	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	Жито 98.909; индустријско биље 146.135; поврће 358	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	4	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	8.590	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	-	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	817	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	88.890	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	2.219	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	13.264,7544	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	11.930,4536	Интерни
- физичка лица (%)	95	Интерни
- правна лица (%)	5	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	говеда 18.183; свиње 87.728; овце 9.346; живина 213.543; кошнице 5.235	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори 4.945; комбајни 615; прикључне машине 20.683	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	За стоку 11.429; за усева 5.080; за механизацију 1.861	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	Хладњаче 136; сушаре 16; стакленици 50; пластеници 909	рзс***

Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Минерално ђубриво 4.070 ПГ, стајњак 3.615 ПГ; средства за заштиту биља 5.010	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	13.798	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	632	рзс***
Годишње радне јединице (број)	8.808	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	22 земљорадничке задруге, 8 удружења пољопривредника, 2 удружења одгајивача свиња и 2 удружења пчелара	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	Пшеница 116.608; кукуруз 119.761, кромпир 1.781, јабуке 14.202, шљиве 766, грожђе 362	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	Свиње 2.848; говеда 526, млеко 23.081 хиљ. l	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
Саобраћајна инфраструктура		
Дужина путева(km)	244,7	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	Поште 29, претплатници 46.591	рзс*
Водопривредна инфраструктура		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	50.462	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	32.292	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.m3)	7.009 хиљ. l	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.m3)	4.453 хиљ. l	рзс*
Енергетска инфраструктура		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	-	Интерни
Социјална инфраструктура		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Предшколски објекти 64, основне школе 33, средње школе 11, више школе и факултети 5	рзс*
Број становника на једног лекара	330	рзс*
Број корисника социјалне заштите	13.483	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	13.798	рзс* рзс***

Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	445	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Домаћи 66.024, страни 101.308, домаћи 2,3 и страни 2,4	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	Да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	Одабрана ПГ 250 и остала ПГ 6.376	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја